

Rapportering av mistenkelige forhold – Revisorer

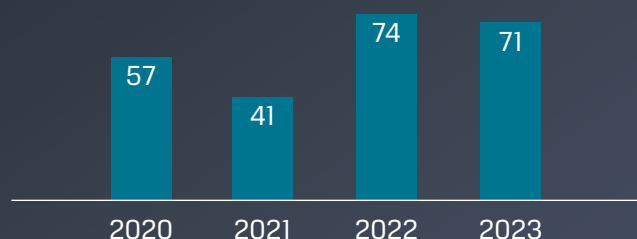
Enheten for finansiell etterretning (EFE) har utarbeidet dette dokumentet som en tilbakemelding og til hjelp for revisorer i deres arbeid med å oppdage, avdekke og rapportere mistenkelige forhold knyttet til hvitvasking og terrorfinansiering. Informasjonen fra MT-rapportene blir bearbeidet, beriket og analysert av EFE, og deretter formidlet til politi, tilsyns- og kontrollmyndigheter, samt internasjonale samarbeidende tjenester. Informasjonen blir også brukt i utarbeidelse av operative og strategiske produkter.

Dette dokumentet er ment for å supplere Indikatorer på mistenkelige transaksjoner for rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven – Regnskap og Revisjon (2017). Vi oppfordrer aktivt til å være oppmerksomme på publikasjoner, blant annet årsrapporter, temarapporter og indikatorlister på våre hjemmesider [okokrim.no](https://www.okokrim.no).

Ifølge Finanstilsynets virksomhetsregister er det 498 revisjonsforetak som fordeler seg på 451 revisjonsselskaper og 47 revisjonsforetak i ENK¹. De seks største revisjonsforetakene målt i omsetning², står for omtrent 20 % av MT-rapportene fra revisorer. Det er 93 revisorer/revisjonsforetak som har innrapportert til EFE i perioden³.

Status 2023

Antall MT-rapporter fra revisorer 2020–2023

Antall revisjonsforetak

 498

Antall revisorer/ revisjonsforetak som innrapporterte mistenkelige forhold til EFE

 36

Antall MT-rapporter mottatt fra revisorer

 71

Eksempler på mistenkelige forhold innrapportert av revisorer⁴

Forhold ved dokumentasjon

- Kontantinnbetalinger uten tilstrekkelig kvittering/dokumentasjon
- Fakturaer fremstår som fiktive
- Formelle avtaler blir erstattet med muntlige
- Foreligger ingen formelle avtaler eller protokoller vedrørende salg av kapitalvarer som eiendom
- Kundens registrerte land på faktura samsvarer ikke med kundens faktiske registreringsland
- Digitale signaturer erstattes med fysiske signaturer
- Regnskapsdata har omfattende korrigeringer
- Foretakets årsoppgave har vesentlige avvik fra bankbrev

Andre forhold

- Foretakets utleieinntekter overføres direkte til daglig leder
- Kjøp og salg av eiendom gjøres uten eiendoms-meglernes bistand i det åpne markedet
- Foretaket utsteder lån til privatpersoner uten klart formål
- Reiseregninger uten naturlige formål

Forhold ved transaksjon

- Transaksjoner på foretakets konto mangler legitimitet i forhold til selskapets forretningsaktivitet
- Innbetalinger og utbetalinger til/fra privatpersoner som ikke har tilknytning til foretaket
- Unormalt store kontantbetalinger
- Innbetalinger har ingen tilsynelatende tilknytning til selskapets ordinære drift
- Eneaksjonær foretar innbetalinger i kontanter

Forhold ved kunden

- Foretakets aktivitet endrer karakter og omfang
- Foretakets balanse har mangler og avvik
- Foretaket fremstår som et mellomledd mellom låntaker og långiver
- Foretaket har lite eller ingen kontroll på midlenes opprinnelse til sine kunder
- Privatpersoner benytter foretakets firmakort til private innkjøp
- Foretakets regnskapsposter og transaksjoner synes å ha til hensikt å fremstille et bedre resultat enn det faktiske

Rapporteringsplikten inntreffer dersom det etter nærmere undersøkelser er forhold som gir grunnlag for mistanke om hvitvasking og terrorfinansiering, herunder dersom ett eller flere mistenkelige forhold ikke blir avkreftet. Mistanketerskelen er lav, og det kreves ikke sannsynlighetsovervekt for at det foreligger noe mistenkelig før rapporteringsplikten inntreffer. Det må imidlertid foreligge ett eller flere konkrete holdepunkter for mistanken (Finanstilsynet, Veileder til Hvitvaskingsloven 4/2022).

Hva skal en MT-rapport inneholde?

For at MT-rapporten skal ha god kvalitet og gi nytteverdi, er det viktig at den gir gode beskrivelser og egen-vurderinger av unormale eller mistenkelig forhold, sett opp mot hva som er normalt/forventet. Husk på hva, hvor og når, og se etter at alle relevante personer, organisasjoner, transaksjoner/kontoer og knytninger mellom disse er inkludert i rapporten.

Dokumentasjon som kan vedlegges – vil være avhengig av forholdet som beskrives

- Fakturaer og annen dokumentasjon
- Revisors notat, memo og/eller brev
- Låneavtaler
- Epostkorrespondanse med klient/kunde
- Formelle avtaler og protokoller
- Bankbilag
- Fakturaoversikt
- Årsoppgaver
- Regnskapsoppstillinger (hovedbok, reskonto, saldobalanser, timeregnskap)

NB! Denne listen er ikke uttømmende, men er kun ment som eksempler som kan være relevante for det mistenkelige forholdet

Eksempler på rapport om mistenkelig forhold

Eksempel 1:

Forholdet gjelder et bilkjøp der vår tidligere klient, Selger AS org.nr. 123 456 789, solgte bilen AA11111, til Peder Ås fnr. 01010012345, 1. januar 2024 for kr 500 000. Peder Ås er ansatt i en offentlig virksomhet.

Vi reagerer på at Selger AS kjøpte den samme bilen året før for kr 1 000 000 den 1. august 2023. Ved søk på markedsverdien på tilsvarende biler, finner vi mistenkelig at bilen AA11111 ble solgt til en betydelig lavere pris.

Ledelsen i Selger AS forklarte at Peder Ås tidligere har gitt et lån til selskapet gjennom den offentlige virksomheten han er ansatt i. Ifølge ledelsen ble det foretatt en muntlig avtale om salget av bilen mellom Peder Ås og Selger AS, etter at lånet var innvilget.

Basert på våre undersøkelser kan vi ikke avkrefte mistanken om korrupsjon av en offentlig ansatt på bakgrunn av salg av bil til en unormal lav pris.

Eksempel 2:

Forholdet gjelder vår klient, Advokat AS org.nr. 123 456 789, hvor vi har mottatt motstridene dokumentasjon.

Dokumentasjonen vi har mottatt fra selskapet og bankkontoutskrifter fra banken i samme tidsperiode viser ulik informasjon. Det er store avvik på antall transaksjoner til og fra klientkonto på bankkontoutskriftene. Vi mistenker at kontoutskriftene har blitt manipulert.

Vi mistenker videre at advokaten har tatt ut midler fra klientkonto og deretter tilbakeført deler eller hele beløpet, noe som kan være underslag av klientmidler og/eller private lån som helt eller delvis tilbakebetales.

¹ Per 18.09.2024 ² Årsrapport 2023 – Revisorforeningen ³ Periode 01.01.2020-31.12.2023 ⁴ De kvalitative dataene under typetilfeller er hentet fra MT-rapporter fra revisorer fra siste år.